

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

dem. Tempora enim, vt ait Aug. varia sunt, & loquar
deo verba sunt mutata non fides. Indubitantes di
ergo teneamus Deum semper omnia scire, quæ hoc po
liquando sefit.

DE OMNIPOTENTIA DEI, VBI PRIMUM
CONSIDERATUR QUARE DICATUR
omnipotens.

DISTINCT. XLII.

*De potentia
Dei in com-
paratione
ad possibilis
quæ possit.*

*Quest. 97.
ad princip.*

NVNC de omnipotentia Dei agendum est, vbi
prima consideratio occurrit, quomodo vere
Deus dicatur omnipotens: an quia omnia possit,
an tantum quia ea possit quæ vult. Quod n. Deus
omnia possit, pluribus authoritatibus compro-
batur. Ait enim Augustinus in libr. quæst. vtee-
ris ac nouæ legis: Omnia quidem potest Deus, sed
non facit, nisi quod cõuenit veritati eius & iusti-
tiæ. Idem in eod. Potuit Deus cuncta facere simul,
sed ratio prohibuit, id est, voluntas. Rationem
nempe ibi voluntatem Dei appellauit, quia Dei
voluntas rationalis est & æquissima. Fatendum
est ergo Deum omnia posse.

*Quomodo dicatur Deus omnia posse cum nos multa
possumus, quæ ipse non potest.*

Responsio.

SED queritur quomodo omnia posse dicatur, cū
nos quædam possumus quæ ipse non pōt. Nō po-
test n. ambulare, loqui, & huiusmodi, quæ à natu-
ra diuinitatis sunt penit⁹ aliena, cum horum in-
strumēta nullatenus habere queat incorporea &
simplex substātia. Quib⁹ respōdendum arbitror,
quod huiusmodi actiones, ambulatio scil. & locu-
tio, & huiusmodi, à Dei potentia alienæ non sunt,
sed ad ipsam pertinent. Licet n. huiusmodi actio-
nes in se De⁹ habere non possit, non n. pōt ambu-
lare vel loqui & huiusmodi, eas tamen in creatu-
ris potest operari, facit n. vt homo ambulet, &
loqua-

loquatur, & huiusmodi. Non ergo per istas actio-
nes diuinæ potentia detrahitur aliquid, quia &
hoc potest facere omnipotens.

De aliis obiicitur.

C

SED sunt alia quædam quæ Deus nullatenus
facere potest, vt peccata: nō enim potest mentiri,
nō pōt peccare. Sed nō ideo omnipotentia Dei in
aliquo detrahitur vel derogatur, si peccare non
posse dicitur, quia non esset hoc potentia sed in-
firmitatis. Si enim hoc posset, omnipotens non es-
set: Non ergo impotentia, sed potentia imputā-
dum est, quod ista non potest. Vnde August. in
15. libr. de Trinit. Magna, inquit, Dei potentia est
non posse mentiri. Sunt n. quædam quæ in aliis
rebus potentia deputanda sunt, in aliis vero mi-
nime: & q̄ in aliis laudabilia sunt, in aliis vero re-
prehensibilia sunt: Non ergo ideo Deus min⁹ po-
tens est, quia peccare non potest, cum omnipotēs
nullatenus possit esse qui hoc potest.

Item de aliis opponit.

D

Sunt etiam & alia quædam quæ Deus non po-
test, vnde videtur non omnia posse: nō enim po-
test mori vel falli. vnde August. in libr. de symb.
Deus omnipotens non potest mori, non potest
falli, non potest miser fieri nec potest vinci. Hæc
vtiq; & huiusmodi absit, vt possit omnipotens,
si enim huiusmodi passionibus & defectibus sub-
iici posset, omnipotēs minime foret. Et ideo mō-
stratur omnipotens, quia ei hæc propinquare nō
valent: potest tamen hæc in aliis operari.

*Quod omnipotentia Dei secundum duo
consideratur.*

Hic ergo diligenter cōsiderantibus, omnipotē-
tia eius secundum duo apparet, scil. quod omnia
facit quæ vult, & nihil omnino patitur: secundū
vtrūq; Deus omnipotēs verissimè p̄dicatur, quia
nec aliquid est, q̄ ei ad patiendum corruptionem

Q 4

infer

inferre valeat, nec aliquid ad faciendum impedimērum afferre. Manifestum est itaq; Deum omnino nihil posse pati, & omnia facere posse, præterea sola quibus eius dignitas læderetur, eiusq; excellentiæ derogaretur: in quo tamen nō est minus omnipotēs. Hoc n. posse nō esset posse, sed nō posse. Nemo ergo Deum impotentē in aliquo dicere præsumat, quia omnia potest quæ posse potentiæ est & inde vere dicitur omnipotens.

Quibusdam auctoritatibus traditur, quod ideo dicitur omnipotens, quia potest quicquid vult.

Ex quibusdam tamē auctoritatib⁹ traditur ideo vere dici omnipotēs, quia quicquid vult potest, vnde Aug. in ench. Nō ab aliud veraciter vocatur omnipotens, nisi quoniā quicquid vult potest, nec voluntate cuiuspiam creature volūtatē omnipotētis impeditur effectus. Idem in libr. de Sp. & litera: Non potest Deus facere iniusta, quia ipse est sūma iustitia & bonitas. Omnipotēs vero est, nō quod possit omnia facere, sed quia potest efficere quicquid vult, ita vt nihil valeat eius voluntati resistere quin cōpleatur, aut aliq̄ modo impedire eandem. Ioan. Chrysoft. in hom. quadā de expositione symboli ait, omnipotens dicitur De⁹ quia posse illius nō potest ioueniri non posse: dicente propheta. Omnia quæcūq; voluit fecit. Ipse est ergo omnipotēs, vt totū quod vult possit. vnde Apostol⁹. Eius, inquit, voluntati quis resistit? His auctoritatibus videtur ostendi, quod Deus ex eo tantum dicatur omnipotens, quod omnia potest, quæ vult, non quia omnia possit.

Determinatio premissarum auctoritatum.

Sed ad hoc potest dici, quod Aug. vbi dicit. Omnipotens non dicitur quod omnia possit, &c. tā ample & generaliter accepit omnia, vt etiam mala includeret, quæ Deus non potest, nec vult: non ergo negauit eum posse oīa, quæ conuenit ei posse.

Si-

*Cap. 96. in
fine Tom. 3.*

*Chrys. hom.
in expositione
symboli A
postolorum
ad principii.
tom. 5.*

Psal. 113.

Rom. 9. 6.

Similiter cum dicit. Non ob aliud veraciter dicitur omnipotēs, nisi quoniam quicquid vult potest: nō negat eum posse etiam ea, quę nō vult, sed aduersus illos, qui dicebāt Deum multa velle, quę nō poterat, affirmat eū posse quicquid vult, & ex eo verē dici omnipotentē non ob aliud, quā quia potest quicquid vult. Sed caue quomodo intelligas: Pōt quicquid vult se posse, an quicquid vult facere, an quicquid vult fieri. Si n. dicas ideo omnipotentē vocari, quia pōt quicquid vult se posse; ergo & Petr⁹ similiter omnipotens dici potest vel quilibet sanctorum beatorū, quia potest quicquid vult se posse, & potest facere quicquid vult facere. Non n. vult facere nisi quod facit, nec posse, nisi quod potest, sed non potest facere quicquid vult fieri. Vult n. saluos fieri qui saluandi sunt, veruntamen eos saluare nō valet. Deus autē quicquid vult fieri, potest facere. Si n. vult aliquid fieri p se, potest illud facere per se & per se, facit: sicut celū & terrā per se fecit, quia voluit. Si autem vult fieri p creaturam, & per eam operatur: sicut per homines facit domus & huiusmodi artificialia. Et Deus qui dem ex se, & per se potest: homo autem vel Angelus, quantumcunque beatus est, non est potens ex se vel per se.

*Quomodo
intelligen-
dum sit,
quicquid
vult.*

Oppositio.

H

Sed forte dices: nec Dei filius potest à se, nec spiritus sanctus, sed sol⁹ pater. Ille n. potest à se, qui est à se: filius autem, quia nō est à se, sed à patre, nō potest à se, sed à patre: & spiritus S. ab utroq;. Ad q̄ dicimus, quia licet filius non possit à se, nec operetur à se, potest tamen, & operatur per se: sic & spiritus S. Vnde Hilar. in lib. 9. de Trinit. Nature, inquit, cui contradicis heretice, hæc vnitas est, vt ita per se agat filius, nē à se agat: & ita non à se agit, vt per se agat. Per se autem dicitur agere & potēs esse, quia naturalem habet potentiā eandē

*Hilar. poss.
medium
lib. 9.*

Q 5 quam

quam & pater, qua potens est & operatur: sed quia illam habet à patre, non à se; ideo à patre non à se dicitur posse & agere. Homo autē vel angelus gratuitam habet potētiam, qua potens. Ideo ergo vere ac propriē Deus Trinitas omnipotens dicitur, quia per se, id est, naturali potentia potest quicquid vult fieri, & quicquid vult se posse. Nihil enim vult fieri quod non possit facere per se, vel per creaturas; & nihil vult se posse, quod non possit: & omne quod vult fieri, vult se posse, : sed non omne quod vult se posse, vult fieri, si enim vellet, fieret: quia voluntati eius nihil resistere possit.

OPINIO QUORUNDAM DICENT-
tium Deum nihil posse nisi quod
facit.

D I S T I N C T. XLIII.

*De potentia
Dei compa-
ratione ad
quantitatē:
ostendens
eius immen-
sitatem, siue
quantum
Deus sit.*

*Ratio illo-
rum prima.*

QVIDAM tamē de suo sensu gloriantes, Dei potentiam sub mēsurā coartare conati sunt. Cū enim dicunt, hucusque potest Deus, & nō amplius, quid hoc est aliud quam eius potentiam quæ infinita est, concludere & restringere ad mensuram. Aiunt enim, non potest Deus aliud facere quam facit, nec melius facere id quod facit, nec aliquid prætermittere de his quæ facit. Istamque primam suam opinionem verisimilibus argumentis, causisque commentitiis nec non & sacrarum autoritatum testimoniis munire conantur dicentes. Non potest Deus facere, nisi quod bonum & iustum est fieri: non est autem iustum & bonum fieri ab eo, nisi quod facit. Si enim aliud iustum est, & bonum eum facere quam facit, non ergo facit omne quod iustum est, & bonum eum facere, sed quis audeat hoc dicere?

Secunda ratio.

Addunt etiam, non potest facere, nisi quod iustitia eius exigit: sed non exigit eius iustitia, ut faciat,